

MARDİN'İN TARIM VE HAYVANCILIK YAPISINA İLİŞKİN ARAŞTIRMA RAPORU-2023

13 ARALIK 2023

İÇİNDEKİLER

- I) Mukaddime
- II) Metodoloji
- III) Anket İçeriği
- IV) Genel Değerlendirme ve Teklifler

I) MUKADDİME

- Bu saha çalışması, 25-29 Ekim 2023'te düzenlenen 9.Uluslararası Mardin Tarım Ekipmanları, Gıda ve Hayvancılık Fuarı'nın (MAGROTEX'23) katılımcı firmalarıyla gerçekleştirilmiştir.
- Temel amaç, Mardin'in tarım ve hayvancılık yapısına ilişkin sorunları bu sektörlerle yakından ilgili firmaların bakış açısıyla tespit ederek ilgili çözüm tekliflerini ortaya koyabilmektir.
- Bu araştırma, Mardin İli/İlçeleri Odalarının/Borsalarının (Kızıltepe Ticaret Borsası, Kızıltepe Ticaret ve Sanayi Odası, Mardin Ticaret ve Sanayi Odası, Nusaybin Ticaret Borsası, Nusaybin Ticaret ve Sanayi Odası) Mardin Artuklu Üniversitesi Kamu Özel ve Karma Sektör İş Birliği Koordinatörlüğü (MAÜKÖK) ile ortak çalışması niteliğindedir.
- Çalışma; MAÜ İktisat Bölümü Öğretim Üyesi, MAÜKÖK Koordinatörü ve TOBB/TEPAV ile Mardin İli/İlçeleri Oda/Borsa Akademik Danışmanı Prof. Dr. Mehmet Behzat Ekinci'nin yönetiminde, İktisat ve İşletme Bölümleri öğrencilerinin katkılarıyla yürütülmüştür.

II) METODOLOJİ

- Fuarın toplam katılımcı firma sayısı 93 olup bunlardan 22'si ile görüşülmüştür. Bu açıdan, anket yapılan firmaların toplam firmaları temsil kabiliyeti %24 (4 firmadan 1'i) civarındadır.
- 22 firmanın 8'si (%36) Mardin'den, 14'ü (%64) Mardin dışından katılmıştır.
- Mardin dışından katılım sağlanan iller şöyledir (alfabetik sırayla): Diyarbakır, Gaziantep, İstanbul, Mersin, Tekirdağ, Urfa.
- Saha çalışması, yüzyüze anket usulüyle gerçekleştirilmiştir.
- Ankette şu 2 (iki) ana soru klasik tarzda yöneltilmiştir:
 1. Mardin'deki tarım ve hayvancılık yapısına dair değerlendirmeleriniz (kapasite/sorunlar) nelerdir?
 2. Mardin'deki tarım ve hayvancılık yapısına dair sorunların giderilmesine yönelik neler yapılabilir?
- Verilen cevaplar harmanlanarak değerlendirmeye tâbi tutulmuştur.
- Kapsamı sınırlı olduğundan, burada anketle ilgili çok derinliğine analizler yerine durum tespiti yapılarak genel değerlendirmelerde bulunulmuştur.
- Öte yandan Mardin dışından firmaların da ankete dahil edilmiş olması, Mardin'in tarım ve hayvancılık yapısının bir 'dış göz' ile değerlendirilmesi imkânını sağlaması dolayısıyla araştırmanın anlamını artırmaktadır.

III) ANKET İÇERİĞİ

Söz konusu 2 soruya verilen cevaplar harmanlanarak aşağıda sunulmaktadır:

1) Mardin'deki tarım ve hayvancılık yapısına dair değerlendirmeleriniz (kapasite/sorunlar) nelerdir?

a) Tarım ve hayvancılık kapasitesi

- Tarım ve hayvancılık kapasitesi yüksektir ama şu andaki üretim düşük düzeydedir.
- Mardin'de tarım ve hayvancılık iyi seviyede ama şehrin ve bölgenin gelişmesi için kapasite artırılmalıdır.
- Tarımda geçen yıla göre %50, hayvancılıkta %100 artış olmasına rağmen hâlen kapasitenin altında bulunulmaktadır.
- Mardin, yüksek bir tarımsal potansiyele sahiptir fakat kapasite altında tarımsal üretim yapıldığı gibi kullanılan alan da bilinçli işlenmemektedir.

MARDİN'İN TARIM VE HAYVANCILIK YAPISINA İLİŞKİN ARAŞTIRMA RAPORU-2023

13 ARALIK 2023

- Hayvancılık kapasitesi yüksektir fakat uygulamada düşüktür.
- *Tarım ve hayvancılık kapasitesi yeterlidir.*

b) Tarıma ve hayvancılığa dair sorunlar

- Günübürlük tarım politikaları uygulanmaktadır.
- Tarım ve hayvancılık kısıtlı şartlarda yapılmaktadır.
- Tarım ve hayvancılık yeterli yatırımı alamamaktadır.
- Çiftçilere yönelik desteklemeler uygun yönde değildir.
- Çiftçilerin tarımsal ekipmanlara uygun şartlarda erişim sorunu vardır.
- Tarıma yeterli destek olmadığından Türkiye üretici bir ülke olmaktan çıkmaktadır.
- Tarımda dijitalleşme önemlidir ama şu anda çiftçiler bunun için gereksiz harcama yapmaktadırlar.
- Tarımsal ürün çeşitliliği azdır.
- Üretici kesimde bilinç eksikliği vardır.
- Tarımsal sulama sorunu vardır.
- Kuraklık tarım önündeki önemli bir sorundur.
- Elektrik kesintileri tarımsal üretimi olumsuz etkilemektedir.
- Hayvancılığa yönelik projeler uzun vadeli değildir.
- Ağaçlandırma eksikliği vardır.

2) Mardin'deki gıda, tarım ve hayvancılık yapısına dair sorunların giderilmesine yönelik neler yapılabilir?

- Uzun soluklu tarım politikalarına ihtiyaç vardır.
- Tarım ve hayvancılık alanında yeni yatırımlar yapılmalı fakat bunlar da doğru biçimde organize edilmelidir.
- Tarımsal ve hayvancılık üretiminde üreticilerin daha büyük kesimine ulaşarak bunların bilinçlendirilmesi gerekmektedir.
- Üreticilerin tarımsal ekipmanlara uygun şartlarda erişimine yönelik desteklemeler olmalıdır.
- Tarımda dijitalleşmeye yönelik bilinçli adımlar atılmalı ve harcamalar ihtiyaca göre yapılmalıdır.
- Üreticiler harcamalarını daha planlı yapmalıdırlar.
- Tarımsal ürün çeşitliliği artırılmalıdır.
- Hayvancılığa yönelik uzun vadeli projeler uygulanmalıdır.
- Hayvancılık için meralar artırılmalıdır.
- Hayvancılık yapılabilmesi için özellikle hayvan temin desteği verilmelidir.
- Hayvancılık için veteriner hizmetleri devlet desteğiyle sağlanmalıdır.
- Hayvancılık için yem desteği verilmelidir.
- Tarımsal sulama sorunu giderilmelidir.
- Sulama altyapısı geliştirilmelidir.
- Sulama ve elektrik enerjisi ile ilgili bir kısır döngü vardır. Ödeme yapmayanlara yönelik elektrik kesintileri, enerji bedelini ödeyenleri de olumsuz etkilemektedir. Buna bir çözüm yolu bulunmalıdır.

MARDİN'İN TARIM VE HAYVANCILIK YAPISINA İLİŞKİN ARAŞTIRMA RAPORU-2023

13 ARALIK 2023

IV) GENEL DEĞERLENDİRME VE TEKLİFLER

Araştırma ile ortaya çıkan bazı sonuçlar ve ilgili öneriler şöyle sıralanabilir:

I-Sonuçlar

- Genel olarak katılımcılar, Mardin'in yüksek bir tarımsal potansiyele sahip olduğunu fakat kapasite altında tarımsal üretim yapıldığı gibi kullanılan alanların da bilinçli işlenmediğini belirtmektedirler.
- Katılımcılar benzer şekilde Mardin'in hayvancılık kapasitesinin de yüksek olduğunu fakat bunun uygulamada düşük olduğunu ifade etmektedirler.
- Tarıma ve hayvancılığa dair dile getirilen temel sorunların başında, bu faaliyetlere ilişkin uzun vadeli politikaların izlenmemesi gelmektedir. Ayrıca, tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin kısıtlı şartlarda yapıldığı dile getirilmektedir.
- Bazı katılımcılar; tarıma yeterli destek olmadığını dile getirerek, Türkiye'nin üretici bir ülke olmaktan çıktığına dikkat çekmektedirler.
- Tarımda dijitalleşmenin önemine değinen bazı katılımcılar, bu çerçevede bazı üreticilerin gereksiz harcama yaptığını dile getirmişlerdir.
- Ayrıca; kuraklık, tarımsal ürün çeşitliliğinin azlığı ve tarımsal sulama gibi sorunlar da belirtilmiştir.

II-Öneriler

- Katılımcılar, tarımda kısa vadeli yerine uzun vadeli politikaların izlenmesi gereğine dikkat çekmektedirler. Bu çerçevede; tarım ve hayvancılık alanında yeni yatırımlar yapılmalı fakat bunlar da doğru biçimde organize edilmelidir.
- Tarımsal ve hayvancılık üretiminde üreticilerin bilinçsizliğine değinilmekte ve bu çerçevede daha büyük kesimlere ulaşılarak bunların bilinçlendirilmesi gereğine vurguda bulunmaktadır.
- Ayrıca, destekleme hususu dile getirilmekte ve üreticilerin tarımsal ekipmanlara uygun şartlarda erişimine yönelik programlardan bahsedilmektedir.
- Özel olarak ele alınan bir husus da tarımdaki dijitalleşmedir. Bu kapsamda, dijitalleşmeye yönelik bilinçli adımlar atılması ve harcamaların ihtiyaca göre yapılması gereğine dikkat çekilmektedir. Ayrıca, üreticilerin harcamalarını daha planlı yapması lazım geldiği belirtilmektedir.
- Mardin'de tarımsal ürün çeşidinin sınırlılığı da bir sorun olarak belirtilerek alternatif ürünlere yönelmesi gereğine dikkat çekilmektedir.
- Katılımcılar; tarımda olduğu gibi, hayvancılığa yönelik uzun vadeli projelerin de uygulanması gerektiğini dile getirmektedir.
- Hayvancılık faaliyetleri için mera konusuna da değinilmektedir. Bu çerçevede, kapasitesinin artırılabilmesi için meraların artırılması lazım geldiği belirtilmektedir.
- Katılımcılar, tarımsal faaliyetlerde olduğu gibi, hayvancılık faaliyetlerinde de yoğun destekleme mekanizmalarının gereğine dikkat çekmektedirler. Bu kapsamda, hayvancılık yapılabilmesi için kamunun özellikle hayvan temini, veteriner hizmetleri ve yem gibi destekleri sağlaması icap ettiğini ifade etmektedirler.
- Tarımsal sulama sorunu özel bir önemle dile getirilen diğer bir husustur. Bu çerçevede, sulama altyapısının geliştirilmesi gereğine dikkat çekilmektedir.
- Katılımcılar bir de sulama ve elektrik enerjisi ile ilgili bir kısır döngünün varlığını dile getirmektedirler. Bu kapsamda, ödeme yapmayanlara yönelik elektrik kesintilerinin, enerji bedelini ödeyenleri de olumsuz etkilediğini ifade etmektedirler. Dolayısıyla bu soruna köklü bir çözüm bulunması gerektiğini belirtmektedirler.